

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

การประเมินความพึงพอใจของประชาชนต่อคุณภาพการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลสมอพลี จังหวัดเพชรบุรี ใช้ทั้งวิธีวิจัยเชิงปริมาณเพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มารับการบริการหรือได้รับการบริการจากการลงพื้นที่จากหน่วยงานในสังกัด องค์การบริหารส่วนตำบลสมอพลี และจากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากบุคคลที่ส่วนเกี่ยวข้องกับการให้บริการ มีวิธีการดำเนินการศึกษาโดยสรุปดังนี้

3.1 วิธีการวิจัย

วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นการศึกษาจากแบบสอบถามโดยใช้การสำรวจความคิดเห็นจากประชาชนในพื้นที่ (Survey Research) ผสมผสานกับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยรวบรวมข้อมูลจากประชาชนที่อยู่ในเขตความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลสมอพลี หรือจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก กับประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลสมอพลี

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลสมอพลี ณ วันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2559 จำนวน 2,428 คน ใช้เป็นกลุ่มประชากร (Population) สำหรับการวิจัยคั้งนี้

กลุ่มตัวอย่างและวิธีการสุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของ Taro Yamane (1970) และ/หรือเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชาชนที่มาใช้บริการ/เข้าร่วมกิจกรรมกับเทศบาลตำบลสมอพลี โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากประชาชนที่เข้ามาใช้บริการหรือได้รับการบริการนอกสถานที่ในช่วงเวลาที่กำหนด

การคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาคั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย จำนวน 500 คน จากหลักการคำนวณของ Yamane (1970) คั้งนี้

	n	=	$\frac{N}{1 + Ne^2}$
โดยแทนค่า	n	=	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
	N	=	ขนาดของประชากร
	e	=	ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ (กำหนด $e = 0.05$)

เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้มีการเก็บข้อมูลจากหน่วยงาน สองลักษณะคือ งานหรือกิจกรรมที่ประชาชนเข้ามารับการบริการ และงานหรือกิจกรรมที่ประชาชนเข้ามารับการบริการ ทั้งภายในและภายนอก เพื่อให้ข้อมูลที่ได้ตรงกับข้อมูลที่เป็นจริงมากที่สุดจึงมีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ งานบริการด้านโยธา การขออนุญาตปลูกสิ่งก่อสร้าง จำนวน 100 คน งานบริการด้านการศึกษา จำนวน 100 คน งานบริการด้านพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม จำนวน 100 คน งานบริการด้านรายได้หรือภาษี จำนวน 100 คน งานบริการด้านไฟฟ้าสาธารณะ จำนวน 100 คน ส่วนวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แบ่งวิธีการออกตามลักษณะงานดังกล่าว คือ

งานหรือกิจกรรมที่ประชาชนเข้ามารับการบริการได้แก่ งานบริการด้านโยธา การขออนุญาตปลูกสิ่งก่อสร้าง งานบริการด้านการจัดเก็บรายได้หรือภาษี เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนที่เข้ามารับบริการจากหน่วยงาน โดยสุ่มวันและเดือนที่ทำการจัดเก็บข้อมูลโดยวิธีการสุ่มแบบง่ายด้วยการจับสลากให้ได้จำนวนตัวอย่างครบตามจำนวน

งานหรือกิจกรรมที่ประชาชนเข้ามารับการบริการทั้งภายในและภายนอก ได้แก่ งานบริการด้านการศึกษา งานบริการด้านพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม งานบริการด้านไฟฟ้าสาธารณะ เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ประชาชนที่ได้รับบริการจากการจัดกิจกรรมในพื้นที่เขตรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลพุดธินา โดยการสุ่มเดือนและกิจกรรมโครงการที่มีการดำเนินการในช่วงเดือนที่กำหนด โดยวิธีการสุ่มแบบง่ายด้วยการจับสลากให้ได้จำนวนตัวอย่างครบตามจำนวน

ทั้งนี้การจัดเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการได้จำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น 500 คน

3.3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและแนวคิดต่างๆ รวมถึงผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และดัดแปลงจากแบบสอบถามที่มีผู้สร้างมาแล้วเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ เพื่อให้ข้อความครอบคลุมเนื้อหาและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษางานด้านบริการแต่ละด้านของ องค์การบริหารส่วนตำบลสมอพลือ จังหวัดเพชรบุรี แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามข้อมูลด้านประชากรและสังคมของประชาชนผู้รับบริการ มีลักษณะเป็นคำถามปลายปิดและคำถามปลายเปิด ประกอบด้วยข้อมูล หน่วยงานที่ได้รับการบริการ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานที่อยู่ปัจจุบัน (ใน/นอก เขต) องค์การบริหารส่วนตำบลสมอพลือ และ ข้อมูลการได้รับการบริการ

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามความพึงพอใจของประชาชนที่ได้รับการบริการ เป็นคำถามแบบประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งเป็นระดับการวัดประเภทช่วง (Interval Scale) ได้แก่ คะแนน 1 = พึงพอใจระดับน้อยที่สุด 2 = พึงพอใจระดับน้อย 3 = พึงพอใจระดับปานกลาง 4 = พึงพอใจระดับมาก และ 5 = พึงพอใจระดับมากที่สุด มีจำนวนคำถามรวม 20 ข้อ องค์ประกอบคำถามแบ่งออกตามลักษณะงานประกอบด้วย

ก) งานหรือกิจกรรมที่ประชาชนเข้ามารับการบริการ ได้แก่ งานบริการด้านโยธา การขออนุญาตปลูกสิ่งก่อสร้าง งานบริการด้านรายได้หรือภาษี มีองค์ประกอบข้อคำถามความพึงพอใจ 4 ส่วน คือ

- ความพึงพอใจต่อกระบวนการหรือขั้นตอนการให้บริการ
- ความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ
- ความพึงพอใจต่อการให้บริการของบุคลากรเจ้าหน้าที่
- ความพึงพอใจต่อช่องทางการให้บริการ

ข) งานหรือกิจกรรมที่มีการออกพื้นที่เพื่อให้บริการ ได้แก่ งานบริการด้านการศึกษา งานบริการด้านพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม งานบริการด้านไฟฟ้าสาธารณะ มีองค์ประกอบข้อคำถามความพึงพอใจ 4 ส่วน คือ

- ความพึงพอใจต่อกระบวนการหรือขั้นตอนการให้บริการ
- ความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการ
- ความพึงพอใจต่อการให้บริการของบุคลากรเจ้าหน้าที่

- ความพึงพอใจต่อช่องทางการให้บริการ

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อสอบถามความคิดเห็น ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะจากประชาชนผู้ได้รับการบริการกับองค์การบริหารส่วนตำบลสมอพลือ จังหวัดเพชรบุรี

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ผู้วิจัยได้ทำแบบสอบถามที่สร้างมาทำการตรวจสอบให้มีความชัดเจนตามความมุ่งหมายของการวิจัย จากนั้นนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อพิจารณาความถูกต้องและความเหมาะสมก่อนนำไปทดสอบไปทดสอบหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ความเที่ยงตรงและค่าความเชื่อมั่น ดังนี้

1. การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item-objective congruence: IOC) โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน (บุญธรรม กิจปริดาภิสุทธิ, 2535)

เห็นด้วย ให้คะแนนเท่ากับ 1 (สอดคล้อง)

ไม่แน่ใจ ให้คะแนนเท่ากับ 0 (ไม่แน่ใจ)

ไม่เห็นด้วย ให้คะแนนเท่ากับ -1 (ไม่สอดคล้อง)

ทำการบันทึกผลการพิจารณาลงความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละท่าน และนำค่าที่ได้มา

หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยใช้สูตร $IOC = \frac{\sum R}{N}$

เมื่อ IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence)

R หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด

N หมายถึง จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

ถ้าค่าดัชนี IOC ที่คำนวณได้มีค่ามากกว่า 0.60 ถือว่าข้อคำถามนั้นใช้ได้ สามารถนำไปใช้วัดได้ ถ้าข้อคำถามใดมีค่าน้อยกว่า 0.60 ข้อคำถามนั้นก็ถูกตัดออกไป หรือนำไปปรับปรุงแก้ไขใหม่ให้ดีขึ้น เพื่อที่จะได้ข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ได้กำหนดไว้ และค่า IOC ที่คำนวณได้มีค่า 1.00 ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนด

2. การหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ข้อคำถามในแต่ละข้อว่าตรงตามจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของการศึกษารั้งนี้หรือไม่ หลังจากนั้น นำมาแก้ไขข้อปรับปรุงข้อคำถามในด้านภาษา และความชัดเจนเพื่อให้เข้าใจได้ง่ายต่อการตอบของผู้ตอบแบบสอบถาม

3. นำแบบสอบถามไปทำ Try out กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับตัวอย่างจริง จำนวน 30 ราย ได้ค่าความเชื่อมั่นในระดับ (0.84) (เกณฑ์ในการพิจารณาความเชื่อมั่นของ Garrett (1965, p.29) กำหนดว่าความเชื่อมั่นมีค่าตั้งแต่ 0.71 – 1.00 แสดงว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นสูง)

การวัดผลประเมินความพึงพอใจและคุณภาพบริการ

ในการประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการ ใช้เกณฑ์คะแนนมาตรฐานโดยการปรับคะแนนความพึงพอใจที่รวบรวมได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ปรับค่าให้มีค่าระหว่าง 1 ถึง 5 คะแนน และสรุปผลโดยเกณฑ์ดังต่อไปนี้

คะแนนระหว่าง 1.00 – 1.80	มีระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด
คะแนนระหว่าง 1.81 – 2.60	มีระดับความพึงพอใจน้อย
คะแนนระหว่าง 2.61 – 3.40	มีระดับความพึงพอใจปานกลาง
คะแนนระหว่าง 3.41 – 4.20	มีระดับความพึงพอใจมาก
คะแนนระหว่าง 4.21 – 5.00	มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด

การประเมินคุณภาพการบริการ ใช้ค่าร้อยละของคะแนนความพึงพอใจ โดยมีเกณฑ์ดังนี้

คุณภาพบริการ	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	ระดับ 4	ระดับ 5
ค่าเริ่มต้น	ร้อยละ 60	ร้อยละ 65	ร้อยละ 70	ร้อยละ 75	ร้อยละ 80

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการโดยวิธีแจกแบบสอบถามให้แก่ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในเขตพื้นที่ให้บริการของงานหรือกิจกรรมที่ประชาชนเข้ามารับการบริการ

โดยหัวหน้าโครงการเป็นผู้กำหนดการสุ่มตัวอย่างให้คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บและรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาทำการประมวลผลข้อมูลและส่งต่อให้หัวหน้าโครงการวิจัยสรุปผลการประเมิน ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของตัวอย่างที่สุ่มเลือกด้วยแบบสอบถาม จะใช้วิธีการ 2 อย่างตามแต่กรณีที่เกิดขึ้นดังนี้

1) ในกรณีประชาชนที่ถูกเลือกเป็นตัวอย่างสามารถจะทำความเข้าใจ และตอบแบบสอบถามเองได้ ก็จะให้ผู้นั้นดำเนินการกรอกแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยผู้เก็บข้อมูล

ภาคสนามจะเป็นผู้ตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาว่าผู้ตอบได้ครบถ้วนหรือไม่ ถ้าไม่ครบถ้วน ผู้เก็บข้อมูลจะได้ชักถามถามเพิ่มเติมเพื่อให้ได้คำตอบครบถ้วนตามที่กำหนดไว้

2) ในกรณีประชาชนที่ถูกเลือกเป็นตัวอย่างไม่สะดวก หรือไม่สามารถกรอกแบบสอบถามด้วยตนเองได้ครบถ้วน ผู้เก็บรวบรวมข้อมูลก็จะอ่านคำถามทุกข้อทุกตอนให้ผู้ตอบได้ฟัง และบันทึกคำตอบลงในแบบสอบถามอย่างครบถ้วนถูกต้องตามที่ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมา

นอกจากนี้ผู้ศึกษาได้รวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากประชาชนผู้รับบริการทำการบันทึกข้อมูล และเก็บข้อมูลโดยวิธีการสังเกตในระหว่างการจัดเก็บข้อมูลเชิงประมาณด้วยแบบสอบถาม เพื่อให้รับทราบถึงสภาพแวดล้อมและการให้บริการของหน่วยงานต่าง ๆ

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้วิธีการพรรณนาจากผลการวิเคราะห์(Description analysis) ตามรายละเอียดของข้อมูลที่ได้มาจากการแจกแบบสอบถาม นำมาวิเคราะห์เชิงปริมาณจากการตอบแบบสอบถาม โดยวิธีการทางสถิติด้วยการคำนวณหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) อัตราส่วนร้อยละ (Percentage) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) เพื่อการอธิบายค่าระดับของตัวแปรต่างๆ เพื่อบ่งชี้ และยืนยันผลการประเมินให้เที่ยงตรงมากยิ่งขึ้น ค่าสถิติที่ใช้ คือ

1. ความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) กับตัวแปรข้อมูลส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด รายได้เฉลี่ยต่อเดือน อาชีพ และระยะเวลาการอยู่อาศัยในชุมชน

2. ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) กับปัจจัยความพึงพอใจในการให้บริการของงานหรือกิจกรรมที่ประชาชนเข้ามารับการบริการ

มีกรอบงานที่ประเมิน 4 ด้าน ประกอบด้วย ความพึงพอใจต่อขั้นตอนการให้บริการ ความพึงพอใจต่อช่องทางการให้บริการ ความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ และความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อนำมาหาคะแนนคุณภาพการให้บริการ โดยเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยกับเกณฑ์การหาคะแนนคุณภาพที่กำหนดไว้